

แนวปฏิบัติการดูแล Fresh Traumatic Wound เครือข่ายสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Fresh Traumatic wound (FTW) หมายถึง บาดแผลสดจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายใน 6 ชั่วโมง

อุบัติเหตุที่**ไม่ใช่**แผลจากสัตว์กัดหรือคนกัด

- ไม่ควร**ใช้ยาปฏิชีวนะในการป้องกันการติดเชื้อ เมื่อมีครบทุกข้อ ดังต่อไปนี้
- ✓ แผลขอบเรียบ ทำความสะอาดง่าย
 - ✓ แผลไม่ลึกถึงกล้ามเนื้อ เอ็นหรือกระดูก
 - ✓ ไม่มีเนื้อตาย
 - ✓ ไม่มีสิ่งสกปรกที่แผลหรือมีแต่ล้างออกง่าย
 - ✓ ไม่ปนเปื้อนสิ่งที่มีแบคทีเรียมาก เช่น อุจจาระ ปัสสาวะ เศษอาหาร น้ำสกปรก
 - ✓ มีภูมิต้านทานโรคปกติ

- ควร**ใช้ยาปฏิชีวนะในการป้องกันการติดเชื้อ เมื่อมีข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- แผลขอบไม่เรียบ เย็บแผลได้ไม่สนิท
 - แผลยาวกว่า 5 ซม.
 - แผลจากการบาดเจ็บ เช่น โดนประตูหนีบ
 - แผลลึกถึงกล้ามเนื้อ เอ็นหรือกระดูก
 - ผู้ป่วยภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น อายุ >65 ปี เบาหวาน ตับแข็ง โรคพิษสุราเรื้อรัง มะเร็ง รับประทานภูมิคุ้มกัน

วิธีการดูแลบาดแผล

- ล้างแผลให้สะอาดด้วยน้ำเกลือ NSS หรือน้ำสะอาด
- นวดล้างแผลทุกวัน
- สังเกตการอักเสบของแผล

อุบัติเหตุที่มีลักษณะ**ข้อใดข้อหนึ่ง** ดังต่อไปนี้

- สัตว์กัด หรือคนกัด
- มีเนื้อตายบริเวณกว้าง
- มีสิ่งสกปรกอยู่ในแผล ล้างออกไม่หมด
- ปนเปื้อนสิ่งที่มีแบคทีเรียมาก เช่น อุจจาระ ปัสสาวะ เศษอาหาร น้ำสกปรก

หาก**ไม่แพ้**ยาในกลุ่ม Penicillins
 แนะนำให้ใช้ **Co-amoxiclav**

หาก**แพ้**ยาในกลุ่ม Penicillins
 หรือ**ไม่มี** Co-amoxiclav

ใช้ **นาน 2 วัน**
 หากถูกสัตว์กัดอาจให้ 3-5 วัน

เด็ก (คิดขนาด Amoxicillin)
 25-50 MKDay แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง (ไม่เกิน 250 mg/ครั้ง)
ผู้ใหญ่
 375 mg วันละ 3 ครั้ง หรือ 625 mg วันละ 2 ครั้ง

เด็ก: Co-trimoxazole (คิดขนาด trimethoprim) 8-10 MKDay แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง **ร่วมกับ** Clindamycin 10-25 MKDay แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง
หรือร่วมกับ Metronidazole 20-30 MKDay แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง
ผู้ใหญ่
 Ciprofloxacin 1 เม็ด วันละ 2 ครั้ง **ร่วมกับ** Clindamycin 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง
หรือร่วมกับ Metronidazole 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง

* พิจารณาให้ dT ร่วมด้วย ในกรณีผู้ป่วยเคยได้รับวัคซีนเข็มสุดท้ายมากกว่า 5 ปี หรือได้รับวัคซีนไม่ครบ

- พิจารณาให้ rabies vaccine และ rabies immunoglobulin (RIG) ร่วมด้วยเมื่อถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด เช่น สุนัข แมว ค้างคาว หนู **ร่วมกับ** มีการสัมผัสโรคระดับ 2 หรือ สัมผัสโรคระดับ 3 (WHO category)**
- ให้ dT 1 เข็มเข้ากล้ามเนื้อ โดยให้วัคซีน 3 ครั้ง ในวันที่ 0, 1 และ 6 เดือน
- สำหรับ RIG ฉีดเร็วที่สุดในวันแรกพร้อมกับการให้วัคซีน กรณีที่ไม่สามารถให้ RIG ควรพิจารณาให้ในวันต่อมาแต่ไม่ควรให้หลังวันที่ 7 ของการได้รับวัคซีน (เพราะจะมีผลในการก่อกำเนิดภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจากการให้วัคซีน) แนะนำให้ฉีด RIG บริเวณที่แผลทุกแผลให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้

หาก**แพ้** Penicillins ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

โดยใช้นาน **2 วัน**

หาก**ไม่แพ้**ยาในกลุ่ม Penicillins แนะนำให้ใช้ **dicloxacillin**

Erythromycin

- เด็ก: 30-50 MKDay แบ่งให้วันละ 4 ครั้ง
- ผู้ใหญ่: 1 เม็ด วันละ 4 ครั้ง

Clindamycin

- เด็ก: 10-25 MKDay แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง
- ผู้ใหญ่: 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

Roxithromycin

- เด็ก ≤ 40 kg 5-8 MKDay แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง ระยะเวลา 7 วัน
- เด็ก > 40 kg และผู้ใหญ่: 150 mg 1 เม็ด วันละ 2 ครั้ง ระยะเวลา 7 วัน

Dicloxacillin

- เด็ก: 25-50 MKDay แบ่งให้วันละ 4 ครั้ง (ไม่เกิน 250 mg/ครั้ง) ระยะเวลา 7 วัน
- ผู้ใหญ่: 250-500 mg วันละ 4 ครั้ง ระยะเวลา 7 วัน

นัดทำแผลทุกวัน นาน 3 วัน
ให้คำแนะนำ ไม่ให้แผลโดนน้ำ สังเกตอาการอักเสบ
นัด Follow up ติดตามอาการ 3 วัน
ติดตาม ประเมินผลการรักษา 7 วัน

หมายเหตุ MKDay = mg/kg/day

** สัมผัสโรคระดับ 2 (WHO category II) สัตว์กัดหรือข่วนเป็นรอยข่วน เป็นแผลถลอก สัตว์เลี้ยงบาดแผล / ระดับ 3 (WHO category III) สัตว์กัดหรือข่วน มีเลือดออกชัดเจน น้ำลายสัตว์ถูกเย็บหรือบาดแผลเปิด รวมทั้งโดนค้างคาวกัดหรือข่วน